

СЛЪНЧО

ВЕСТНИКЪ ЗА УЧЕНИЦИТЪ ОТЪ ШУМЕНСКА УЧЕБНА ОКОЛИЯ

ИЗЛИЗА ВСЪКИ МЕСЕЦЪ

Редактира комитетъ отъ учители.

БРОЯ 1 ЛЕВЪ

Ръкописи и суми се изпращатъ до
Срѣдния директоръ—Шуменъ

Разрешенъ съ № 1020 — 3. II. 1937 г. на
г. Областния директоръ — Шуменъ.

Единъ позивъ.

Драги ученици, дружеството „Бъл. Старина“ въ Шуменъ е издало единъ позивъ до цѣлия бъл. народъ. Вашитѣ учители ще ви говорятъ за него и ще ви поискатъ левче. Не се колебайте, дайте го.

Какво е дружеството, какво то преследва и какво е направило, ще ви кажемъ.

То е основано въ Шуменъ преди 13 год., като си поставя за целъ да издирва, запазва и украсява старинитѣ въ североизточна България, кждето се зародила нашата държава.

Ето какво е постигнато до сега: направени сж пѣтища до разкопкитѣ въ Мадара, Преславъ и Плиска, построени сж музейни помѣщения при сжщитѣ, мостъ на рѣка Тича, такъвъ къмъ скалитѣ въ Мадара, залесени сж районитѣ на старинитѣ, правени сж разкопки, като намѣреното е запазено и проучено.

Всичко това, драги ученици, струва стотици хиляди левове и много, много трудъ и грижи.

Дружеството е било подпомагано отъ разни учреждения, държавата, войската и трудоваци. Около старинитѣ въ Мадара, Плиска

и Преславъ трѣбва да се създадѣтъ народни градини, спални и удобства за васъ, та като отивате тамъ, да отпочивате добре.

Нима вие ще откажете вашата подкрепа? Тя ще бжде пакъ за васъ.

Земята крие ревниво още много ценни старини. Вашитѣ левчета ще помогнатъ да видятъ тѣ бѣлѣ свѣтъ.

Вашитѣ левчета ще подпомогнатъ нашитѣ учени да напишатъ пълна българска история, следъ като земята имъ разкрие пазви и покаже грижливо криенитѣ до сега руини.

Старинитѣ сж на цѣлия бъл. народъ. Дружеството само ги търси и пази.

Българскитѣ ученици трѣбва да го подпомагатъ.

Давайте вашитѣ левчета съ съзнанието, че възкресяватъ старата България, че градите новата. Тѣй ще оправдаете хубавитѣ надписи — клетви, що красятъ класнитѣ ви стаи, съ които вие обещахте вѣрна служба на народа. Инѣкъ, тѣ ще останатъ само думи. Запомнете: само думи, равносилни на лъжи!

Слънчо.

Стихотворения отъ Веса Паспалеева.

Предпролѣтъ.

Още изъ полето
Прѣспи се бѣлѣятъ,
Агънца въ кошари
Гласовито блѣятъ.

Съ вихритѣ лудува
Сѣчко безъ умора,
Бисерно кокиче
Цѣвна край стобора.

Слънцето презъ облакъ
радостно поглежда—
Зимата доприда
бѣлата си прежда.

Агънца игриви
припкатъ изъ кошари,
Сѣчко сѣчивата
вече си товари.

Бърже се пилѣятъ
вѣтроветѣ луди—
Пролѣтъ задъ горитѣ
Вечъ отъ сѣнь се буди!

Колибарче.

Не личатъ ржжици
Не личатъ краченца.
Само подъ калпака
свѣтятъ две оченца.

Шаечнитѣ дрешки
цѣли побѣлѣли,
сякашъ е повито
въ бабини кждели.

Шарена торбичка
метната на рамо,
Хълмчето превала
още рано, рано.

Ни отъ студъ се плаши
ни отъ зимни хали.
Въ прѣспи до колѣни
цѣло се заваля.

Ту съ уста подсвирне.
ту гласле издигне.
Съ пѣсенъ до школото
по-скоро ще стигне!

ГОЛѢМИ БЪЛГАРИ.

Л. Славова.

Панайотъ Воловъ

(портретъ отъ Петъръ Панайотовъ)

Тежкитѣ и нерадостни дни на робството откършиха една свѣтла редица отъ скромни дейци, които посвѣтиха силитѣ си за политическото освобождение на народа ни.

Между тѣхъ високо се издига Панайотъ Воловъ. Роденъ е въ Шуменъ 1848 год. Родителитѣ му били бедни. Баща му, Вичо Во-

ловъ, билъ дикиджия. Издържалъ го до III класъ и пожелалъ синъ му да усвои неговия занаятъ. Но малкиятъ Панайотъ искалъ да продължи учението си. Майка му склонила бащата да изпратятъ П. Воловъ въ Букурещъ при Маринча Бенлията—вуйчо на Панайота. М. Бенлиевъ го изпратилъ въ Русия гр. Николаевъ,

гдето свършва гимназия на негови срѣдства. Следъ това билъ изпратенъ въ Одеса. Тамъ завършилъ съ голѣмъ успѣхъ учението си. Върналъ се въ България, той билъ назначенъ въ родния си градъ за учител и директоръ въ прогимназията. (старата II прогим.)

По-късно билъ апостолъ на IV. революционенъ окръгъти душата на априлското възстание. При несполуката на последното, Воловъ прехвърлилъ Стара планина и когато миналъ Янтра близо до гр. Бѣла, се удавилъ съ другаритѣ си, за да не попаднатъ въ ржцетѣ на подтисника.

Тихъ, скромненъ и мълчаливъ работникъ! Но подъ тая външностъ на П. Волова се криела благородна, възвишена душа, за която свободата на българина—робъ била целъ и смисълъ на живота.

Единъ хубавъ примѣръ за потомцитѣ!

Ив. Вазовъ.

Воловъ.

(Изъ „Бунтътъ“).

Бухти пѣнлива Янтра,
изъ брѣгове изкача,

Издига, сваля, плѣска тя
мжтни си вълни.

И камъне търкала и джбове
отвлача,

Широка и сърдита реве
и се пѣни.

Преследвани упорито съсъ
викъ, угрози страшни

Отъ орда побѣснѣла,
отъ варваринъ жестокъ

Троицата другари*) ранени,
гладни, прашни,

Пристигатъ премалѣли
при буйния потокъ.

*) Воловъ, Икономовъ и Стояновъ.

И гледатъ безнадежно
и съ потъмнѣли очи

Потерята че иде, като
вихъръ, съ ядъ и съ гнѣвъ,

И Янтра отпреде, като се
лѣй, клокочи...

И видятъ нейна буйностъ
и слушатъ нейния ревъ!

Минутата е страшна, катъ
мълния, катъ трѣсъкъ

Черкезитѣ сж диви...
Черкезитѣ търчатъ!

И тѣхний викъ се слива
съсъ Янтриния плѣсъкъ

Отзадъ позоръ, бѣсило,
отпреде — адъ и смъртъ!

„Другари! дума Воловъ —
не трѣбва да треперимъ,

„Сждбата ни горчива дойде
на помощъ намъ,
„Въ тази рѣка ний можемъ
спасение да намѣримъ:
„Въ нея нѣма робство,
въ нея нѣма срамъ!“
И тритѣ храбри момци,
по духъ по клетва братя,
Пристѣпиха печално къмъ
мжтнитѣ вълни,
И Янтра ги прегръща
въ хладни си обятия,
И пакъ бухти и плѣска
— и ядно се пѣни...

Нашиятъ именитъ писателъ и съгражданинъ Стел. Чилингировъ, въ книгата си „Невижданъ врагъ“, е описалъ много добре първитѣ прояви на Воловъ, като родолюбецъ, и времето, презъ което живѣлъ и се проявилъ. Деца, чели ли сте тая книга?

Прочетете я. Малко сж такива книги у насъ.

Слънчо.

НАШИ СВЕТИНИ.

Велики Преславъ.

Ханъ Омуртагъ, известниятъ съ много строежи прабългарски владетелъ, за да запази столицата си Плиска отъ ромейтъ, издигналъ на рѣка Тича аулъ — дворецъ — крепостъ. Строежътъ станалъ между 814-821 год.

Ето какъ ни описва това единъ старъ надписъ отъ онова време, намѣренъ край гара Преславъ, презъ

1899 год. отъ Р. Поповъ: „Великия ханъ Омуртагъ е отъ Бога поставенъ вождъ на земята, дето се е родилъ. Пребивавайки въ стана на Плиска, той построи аулъ на р. Тича и премѣсти тамъ войската си срещу гърцитъ и славянитъ. И направи изкустно мостъ на Тича следъ аула и постави въ самия аулъ 4 колони и

тѣ съ златни върви, пояси и гривни, и ако попита нѣкой, като се върне въ отечеството си, какво видѣ тамъ? Тогава той ще каже: „Не зная какво да ви кажа. Само собственитъ ви очи биха могли да обхванатъ тази прелестъ и разкошъ“.

Това пише Йоанъ Екзархъ въ шестото слово на „Шестоднева“ си, посветенъ на Симеона, царя писателъ и ученъ.

България изживѣвала златнитъ си години, прѣскала свѣтлина въ славянскитъ земи и народи. Преславъ е слънцето, отъ което трептѣла тая свѣтлина.

Симеонъ заспалъ вѣчния си сънъ.

Залѣзло българското слънце. Потъмнѣло бъл. небе, бури се развили надъ българскитъ земи.

Въ 969 год. руситъ нападнали Преславъ. Три години покъсно Иванъ Цимисхий, подъ предлогъ, че идвалъ да спасява България отъ руситъ, докаралъ мракъ надъ българската земя. Царскитъ синове били откарани въ Цариградъ. Занизали се дълги години на робство, теглила, неволи. Преславъ, опожаряванъ, ограбванъ, изгубилъ своя блѣсъкъ, но не и своето значение, като крепостъ. Минавали години усилни и

Отстатъци отъ крепосната стена

Кръглата Симеонова църква.

върху колонитъ — два медни лѣва. Нека Богъ удостои поставения отъ Бога вождъ да проживѣе въ радостъ и веселие сто години, като тѣпчи съ нозетъ си императора, докато тече Тича и докато Времето пѣкъ, когато се съгради аула бѣ по български шигонъ еленъ, а по грѣцки петнадесети индиктионъ“ (821 год.).

Това е началото на Преславъ, отъ който покъсно просвѣтата озари славянството. Тѣй, въ старо време, сж създавани изпърво станове (лагери), които се разширяватъ, до като попосле оставатъ селища — градове.

Въ 893 год. славниятъ Симеонъ избралъ Преславъ за своя столица. Цѣли 28 год. престоювалъ и украсявалъ той града, за да го направи средище достойно за своя златенъ вѣкъ, средище на старобългарската наука и изкуство.

Градътъ ималъ вече блѣскавъ видъ, той будѣлъ почуда и възхищение.

Йоанъ Екзархъ, съвременникъ на Симеона, пише въ своя „Шестодневъ“: „Ако нѣкой чужденецъ дойде отъ нѣкъде отъ далече и влѣзе въ предверието на царския дворъ, той ще се очуди и като доближи до вратата, съ любопитство ще разпитва. А когато влѣзе вътре, ще види отъ двѣтъ страни здания украсени съ камъни и напѣстрени съ дърво. Като отиде по-нататъкъ въ двора, той ще види високи палати и църкви, съ безброй каменни и дървени украшения и чудна живописъ палатитъ украсени отвътре съ мрамори, медъ, сребро и злато. И той не ще знае на що да ги уприличи! Защото въ своята страна никога не е виждалъ подобно нѣщо, а само бедни колиби. Той не ще бжде въ себе си отъ очудване. Но ако случайно види царя съ бисернитъ дрехи, съ върви желтици на шия, съ гривни, опасанъ съ пурпуренъ поясъ, съ златенъ мечъ, ако види какъ при него, отъ двѣтъ му страни, седятъ боляри-

размирни. Българския Богъ не билъ умрѣлъ. Българското слънце наново изгрѣло, но не вече въ Преславъ. То озарило лжкатушната Янтра. Търново станало столица, а Преславъ дава подслонъ на Петра — царскитъ братъ.

Въртѣло се колелото на историята, като донисало за България ту радости, ту мъжки и неволи. Минали години. Откъмъ Мала Азия се задалъ градоносенъ облакъ. Ураганъ завлѣкалъ всички балкански държави. Мракъ дълбокъ, страшенъ, страхотенъ надвисналъ надъ България. Петъ вѣка мракъ и тегла! Кървави сълзи петъ вѣка!

Преславъ билъ преименованъ на Ески Стамбулъ. Той станалъ каменна кариера за всички турски обществени здания въ Шуменъ и наоколо. Мрямори-

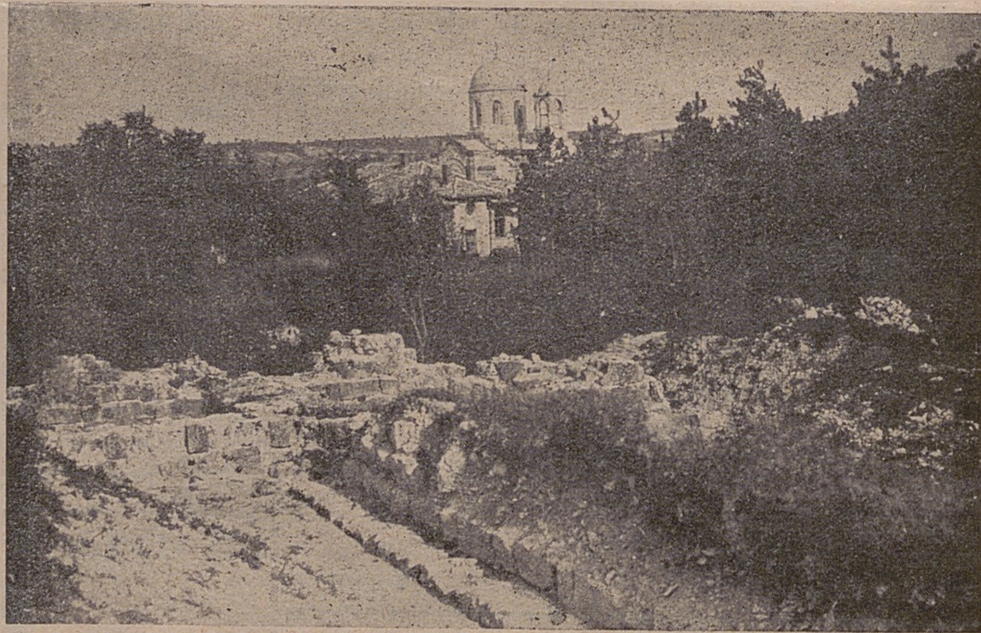
тѣ били трошени и горени за варъ!

Теглилата и мжкитъ пкрили Великия Преславъ булото на забравата.

Надъ палати, църкви, монастири гори израстл майката земя отворила пави и скжтала това, което дивашката ржка на османиитъ не успѣла да разграб. Освобождението заварло Преславъ, като малъ градче. Само преданията пшушвали за неговото славно минало.

Надъ палати и църкви, орачѣтъ, прегърбенъ и потенъ, неуморно крачилъ.

Тамъ, кждето преди вѣкове ечали победоноснитъ викове на боилитъ, овчаски кавалъ водилъ вакустада. Колко е лъжовенъ свѣтътъ! Затракали кирти и лопати, ржководени отъ археолозитъ, години под

Новиятъ монастиръ „Св. св. Кирилъ и Методий“.

Ринчо-Минчо.

СЛЪНЧОВАТА НЕВѢСТА

(Продължение отъ брой 3)

Засмѣла се Зорницата, отворила небесната порта, руменина засияла надъ земята. Бързи били Слънчовитъ аждрахани, но сърдцето му по-бързо биело, затова бичѣтъ често се виелъ надъ тѣхъ. За едно мислилъ Слънчо, за Грозданка, затова не виждалъ какъ бързатъ да се прибиратъ хората, що плѣзнали потъмно изъ полето да се къпятъ въ росата за здраве, не виждалъ какъ изплашени магьосници слизатъ отъ кросната, върху които обикаляли нивитъ голи, голишави, плодородието да пренисатъ на своитъ ниви.

Никой не чакалъ тѣй рано Слънчовото идване.

Лудо забило сърдцето му, когато зърналъ кулата, гдето за пръвъ пжтъ видѣлъ Грозданка. Очи не можелъ да откъсне отъ нея. Спрѣлъ Слънчо конетъ и изпратилъ най-свѣтитъ си топли лжчи да погалятъ и събудятъ Грозданка, а другитъ да преминатъ каменнитъ стени на джелепъ Йонковитъ равни двори, да разбудятъ роби и робини, слуги и слугини. Озарилъ Слънчо постепенно цѣло село и се дигнала олелия. Заблѣяли овци за агънца си, агънца за майкитъ си,

задрънчали менци по геранитъ, запѣли моми изъ мали градини, момци засвирили следъ стадата си. Здравецъ, коприва, люлякъ красили портитъ, красили мало и голѣмо. Всичко се радвало, пѣло, шумѣло, че личенъ день билъ Гергьовденъ.

За пръвъ пжтъ били издоени овцетъ презъ вѣнецъ отъ здравецъ, за пръвъ пжтъ децата били напоени съ прѣснакъ.

Засуетили се бабичкитъ краваи да виятъ, мжжетъ агнета да колятъ, невѣститъ, запретнали бѣли ржкави, търчатъ насамъ — на тамъ, шетба шетатъ.

Полето и гората, весели, засмѣни, пѣятъ отъ драгости, че сж въ нова премѣ-

на. А Дѣдо Господъ, отъ небето, щедро прѣскалъ милоститъ си надъ всичко, що мърда и живѣй.

Излѣзла Грозданка на кулата. Трепнало сърдцето на Слънчо и лудо заиграло, като я видѣлъ. Загледанъ въ нея, той забравилъ, че пжтъ го чака.

Добриятъ Дѣдо Господъ гледалъ Грозданка и Слънчо и имъ се радвалъ.

Клепалото забило. Агнетата били вече метнати да се пекатъ, работата била привършена. Залюлѣло се мало и голѣмо за здраве.

Станало нѣщо нечувано — всрѣдъ Йонковитъ равни двори златна люлка била спуснатата право отъ небето.

— Личба е това, шепнела

Яна съ побѣлели устни. Какво ли, Боже, ще ни доде до главитъ?

— Личба е, Яно, отвѣна джелепъ Йонко, но добро.

— Охъ, стопане, личба на добро не излиза. Накрай попове и граматичи разтълкуватъ какво показва тая люлка.

— Какво ли? Нали ма имаме? Ще ни дойдатъ навѣрно, китни сватове. Работете портитъ, обърнал се джелепинѣтъ къмъ слугитъ, нека дойде мало голѣмо, бедно и богато да се люлѣе за здраве. Отворете кулата. Нека слезе Грозданка.

Изпълнили се Йонковитъ равни двори съ хора. Люлка трептѣла и свѣтеле

ИЗЪ НАУКАТА И ЖИВОТА

Превенда: Л. Паспалеев.

Дени Папенъ и неговия параходъ.

Когато Папенъ започналъ работата си надъ парната машина, той нищо не знаелъ нито за опититъ на Геронъ, който преди петстотинъ години се опиталъ да използва силата на парната машина при направата на играчки, нито за чертежитъ на Леонардо да Винчи.

Но за туй пъкъ, той билъ запознатъ съ опититъ на свойтѣ съвременници да създадатъ парна машина.

Велики Преславъ.

Продължение отъ 2 страница.

редъ. Изникнали: царския палатъ, църкви, манастирѣтъ „Св. Пантелеймонъ“, златната Симеонова църква. Всичко изгорено, ограбено, разрушено. Грижливи ржце събирали, подреждали и създали музеи въ града и около старинитѣ. Хубаво поддържани градинки даватъ сѣнка и отмора на посетителитѣ тамъ.

Който е билъ на „Патлейна“, ще е разбралъ колко близко се е почувствувалъ до Бога, колко свѣтъ е Неговия домъ!

Вървите отъ руина на руина и все една упорита мисль изпълва съзнанието: Кой ли вдѣхновенъ строителъ е създалъ кржглата Симеонова църква — една пѣсенъ, една молитва изградена отъ мряморъ, мозайки и керамика, каквато нигде не е имало изъ нашитѣ земи?

Милвате мряморнитѣ подставки, а очитѣ гледатъ камбанарията на новата манастирска църква, затѣнала недалечъ въ зеленината. Става ви драго, много, топло на душата.

Дано тоя свещенъ огънь, що гори на олтаръ въ църква, вѣчно гори и въ сърдцето на всѣки бѣлгаринъ. Дано!

В. П.

Къмъ това време, когато Папенъ се заелъ съ работата си, въ тази областъ нѣщо било вече направено. Хората тогава били намѣрили черниятъ камъкъ, който тѣй много очудилъ венецианцитѣ, слушащи разказитѣ на Марко Поло. Каменитѣ вжглища постепенно започнали да замѣстватъ дървата. Особено много вжглища употребявала Англия, една отъ най-могъщитѣ морски държави въ 17-й вѣкъ.

Тогава въ Англия се строили много кораби. Затѣхната направа били необходими желѣзни и стоманени инструменти, пирони и котви. Ето защо, въ Англия имало много ковачници и тѣ поглъщали голѣмо количество вжглища. Въ желанието да се намѣрятъ вжглища започнали да изкопаватъ дълбоки шахти. Колкото по-вече се вдълбочавали въ земята, толкова по-вече вода се събирала въ шахтитѣ. Станало нужда да се изважда водата. Отначало водата я изваждали съ кофи като отъ кладенецъ. Но когато станало нужда да се изваждатъ по десетъ хиляди кофи на денъ, този начинъ на вадене станалъ вече негоденъ. Започнали да измислятъ най-различни приспособления. Пускали въ шахтата една тржба, а презъ тржбата връвъ, съ поставени на нея кълба. Кълбата били по размѣри тѣй пригодени къмъ тржбата, че влизали плтно въ нея. Когато дърпали връвта на горѣ въ пространството между кълбата се повдигала и водата. Този способъ билъ доста добъръ, но не билъ згоденъ за дълбоки шахти. Главното е, че нѣмало достатъчно силенъ двигателъ за всичкитѣ тия приспособления. Тѣ били привеждани въ движение отъ хора

или животни. Понѣкога, за двигатели били използвани вѣтърнитѣ мелници. Но на тази сила не достигала вода за изкачване отъ голѣмитѣ дълбочини.

Папенъ си поставилъ да разреши една много трудна задача, отколкото неговитѣ предшественици. Той се стремилъ да създаде, не парна помпа, а машина, която би могла да привежда въ движение различни механизми, а не само да се изважда съ нея вода. Една отъ своитѣ машини Папенъ поставилъ на единъ корабъ и ето какво се случило съ него.

Всичко било готово за отпътуване. Новиятъ корабъ отвѣнъ блѣстѣлъ боядисанъ съ нова боя, а вътре денъ и нощъ работилъ Папенъ, заетъ съ провѣряването, за последенъ път, преди да отплува, всичкитѣ подробности на своята огнена машина. Той решилъ веднага да тръгне за едно голѣмо пътуване — отъ нѣмския градъ Касселъ, където построилъ той своя корабъ за Лондонъ.

Оставало само да се вземе разрешение за преминаване на кораба отъ рѣката Фулда въ р. Везеръ и тогава вече можело да се отпрати кораба понататкъ.

Получаването на разрешение е една проста формалностъ. Това го знаелъ всѣки. Ето защо и искането на разрешение Папенъ отложилъ за последния моментъ.

Но получаването на разрешение било най-лесно то нѣщо за всѣкиго, но не само и за Папена. Дни и недѣли минавали въ очакване на разрешението. Папенъ се обѣрналъ за съдействие къмъ своятъ приятелъ, знаменития ученъ Лейбницъ и го помолилъ да му помогне, но и влиятелното на този ученъ не било въ сила да сломи

упорството на чиновникитѣ.

Какво се случило? защо не сж желаели да дадатъ разрешение на Папенъ, когато всѣкому другиму се давало?

Бедата била въ туй, че чиновникитѣ се оказали приятели на стопанитѣ на плавноходитѣ и гребни сждове. Вѣроятно, не безкористни приятели. Собственицитѣ на корабитѣ като научили за парниятъ корабъ на Папенъ, започнали да се безпокоятъ.

Ако наистина се окаже, че тѣзи кораби съ машинитѣ сж по-бързи и поудобни отъ старитѣ, то ще стане нужда да се харчатъ много срдства за поставяне на такива машини и преустройството на своитѣ кораби. Тѣ предпочитатъ да бждатъ корабитѣ имъ безъ тѣзи нови приспособления. Тѣ съвсемъ нѣматъ намѣрения да позволятъ на кой знае какви пришелци съ своитѣ машини да ги лишатъ отъ тѣхния поминкъ.

Вѣроятно, тѣ сж заплашили нѣщо на чиновникитѣ, за да не даватъ последнитѣ, разрешение на Папенъ. И, ето, загубилъ всѣко търпение, отчаялъ се да получи разрешение, Папенъ, заедно съ семейството си се настанилъ въ своя корабъ и решилъ да тръгне безъ каквото и да било позволение.

На 24-и септемврий 1707 година тръгналъ на долу по рѣката Фулда единъ страненъ корабъ. Отъ всички страни се събирали хора да видятъ това плаващо чудо. А когато Папенъ благополучно достигналъ до устието на Везеръ, то на брѣга се явилъ управителътъ на окржга и съ любопитство започналъ да разпитва, какъ тази малка машина може да привежда въ движение единъ такъвъ голѣмъ корабъ. Но не всички посе-

тители били тѣй настроени добре и любезни, както управителя на окржга.

На следното утро, когато Папенъ вече се готвялъ да отплува по-нататкъ при него дошли нѣколко души собственици на кораби.

— Не ще ли бждете тѣй любезни да ни представите вашето разрешение?— Учитиво се обѣрнали тѣ къмъ Папена.

— Азъ нѣмамъ такава разрешение.

— Ахъ, наистина ли? Нима вие не знаете нарежданията? Какъ сте тръгнали да пжтувате безъ да имате за това разрешение?

— Вашиятъ опитъ, който може да облагодетелствува човѣчеството, ако бжде успѣшенъ не бива да се отлага за такива дреболии. Получаването на разрешение би отнело доста много време.

— Но, знаете, ли вие, че сте извършили една голѣма непредпазливостъ. Сега ще трѣбва вие и вашето семейство да напустнете кораба. Той принадлежи на насъ.

— Какъ така може да бжде вашъ? Азъ съмъ го направилъ съ мой срдства и съмъ дошелъ съ него отъ Касселъ.

Това доказва само туй, че този корабъ по-рано е принадлежалъ на васъ. Но съгласно закона, всѣки корабъ щомъ дойде тукъ безъ разрешение бива конфискуванъ и става наша собственостъ.

— Да, но това е грабежъ!

Вие се осмелявате да оскърбявате законитѣ на държавата?

— Азъ не бихъ искалъ да правя това, но не виждамъ никакви законни причини, за да ви подаря моя корабъ.

— Ние васъ не ви питаме за това. Ние ще го разглобимъ на части и така ще го продадемъ на пуб-

(следва)

Люлѣло се мало и голѣмо, но на всички очитѣ били обѣрнати къмъ Грозданка. Радостъ и гордостъ изпълвали бащиното сърдце на Йонко, като виждалъ това. Яна кършила ржце и сълзи ронила, а Грозданка, облечена въ коприна и кадифе, накичена съ маргаритѣ и мерджани, се усмихвала на всички. Когато се усмихвала, като че ли трендафилъ цвтѣлъ на аленитѣ ѝ устни.

Момитѣ и момцитѣ се люлѣли и припѣвали, невѣститѣ се оглеждали, а старцитѣ се шегували.

— Честитъ е джелепинътъ, че има жена като Яна и щерка като Грозданка, шепнели всички.

Най-после дошло редъ на Грозданка да се покачи на люлката. Никой момъкъ не посмѣлъ да наближи и я залюлѣе, никоя мома уста не отворила, за да я припѣе.

Грозданка била достойна за царица, а тукъ нѣмало царски синове.

Залюлѣлъ бащата писаната си щерка, запѣла майка ѝ презъ сълзи. Всички замълчали, притаили дѣхъ.

Затрепѣла люлката наново, дигнала се, а съ нея Грозданка, побѣла отъ бисеритѣ си.

Писнала тя, писнала Яна и протѣгнала ржце, а Йонко се струпилъ на земята. Ужасъ обхваналъ всич-

ки, втурнали се и, избѣгали.

За мигъ жива душа не останала въ двора. Надъ всички викове се понесълъ, единъ радостенъ и силенъ, тоя на Слънцето, но въ залията, никой го неразбралъ.

Нѣкогашната черна и омразна циганка стояла до Яна и я раздумвала:

— Не плачи, чедо, гя отива невѣста на слънцето. Ей го, хе . . . , какъ гледа и се радва.

— На слънцето? На слънцето? шепнела Яна. Нѣ ли на змея?

— Не, не, на слънцето.

— Мамо, мамо, чували се писъцитѣ на Грозданка отъ

висинитѣ.

Гледала Яна какъ протѣга безпомощно ржце сладката ѝ щерка, чувала писъцитѣ ѝ, пъкъ не можела да ѝ помогне, но майчиното сърдце ѝ подшушвало да я подкрепи, на умъ да ѝ научи.

— Грозданке, мила мамина, деветъ месеца да говеешъ на свѣжъръ и на свѣкърва, и на ясното слънце.

Устата ѝ говорила, а сърдцето ѝ се кжсало отъ мъка.

На Грозданка, изплашена, ужасена, се сторило, че ѝ прержчва деветъ години да говей.

Велика радостъ изпъл-

нила Слънча. Понечилъ да се върне въ своитѣ палати, но Дѣдо Господъ му поклатилъ шеговито прѣстъ и той неохотно продължилъ пжтя си.

Едно ангелче го настигнало и му пошушвало: „Мисли за сирацитѣ и вдовицитѣ, мисли за беднитѣ и затворницитѣ изъ занданитѣ. Кой ще ги стопли? Кой?“

Съ наведена глава продължилъ Слънчо. Отъ очитѣ му закапали сълзи, макаръ, че устата му се усмихвали, а сърдцето пѣрпало отъ радостъ.

(следва)

Творби на малкитъ.

Зима.

Запустѣха вечъ горитѣ,
И полето и рѣкитѣ,
Студъ сепустна, вѣтъръ вѣе,
баба Зима вѣнка пѣе:

„Хей, дечица, вий игриви,
палачори нестрахливи,
вѣнъ ви сипа азъ снѣжинки,
като пчели на дружинки.

Отъ тѣхъ снѣгъ дебелъ
приготвямъ

за пѣрзалки и игралки;
макаръ да съмъ толкозъ
стара,

помръзнала, побѣляла.
Баба Зима не забравя,
дечицата да забавя.

Савко Д. Карасавовъ
уч. I-а кл. II Шум. прогимназия „П. Воловъ“

Есень.

Дойде есень мрачна.

Стелятъ се мъгли,

Вѣе шуменъ вѣтъръ,

Вѣв студени дни.

Падатъ и листата

Стелятъ се навредъ,

И покри мъглата

Калната земя.

Тъжна е гората

Тъжно тя мълчи,

Нѣма вечъ листата

Птичкитъ—пѣвци

Йосифъ Стояновъ
уч. I кл. с. Д-ръ Стамболски

Дени Папенъ и неговия параходъ.

Продължение отъ 3 страница

личенъ търгъ. Можете и
вие да го купите.

— Азъ не разполагамъ
съ пари. Всичкитъ си срѣд-
ства похарчихъ за стро-
ежа на този корабъ.

— Е, нѣма какво да се
прави! Ще се намѣрятъ
други купувачи.

— Не, вий не ще по-
смѣете да разрушите тази
машина. Азъ цѣли години
съмъ работилъ върху нея.

— А, вие искате да ни
попрѣчите ли?

— Азъ ще викамъ на
помощъ. Жителитъ на гра-
да ще ми помогнатъ да
ви изгоня отъ тукъ...

— Я, момчета, дрѣжете!

И още не билъ успѣлъ
да се огледа, ето че из-
веднажъ, започнали да дей-
стватъ бравди, чукове и
пили. Озвѣренитъ стопани
— собственици на кораби
разчупвали машината и ко-
лелата на Папеновия ко-
рабъ. Тѣ изнасяли на брѣ-
га дървенитъ му части.
Изхвърлили парчета отъ
желѣзо—всичко което било
останало отъ парната ма-
шина. Следъ два часа отъ
кораба на Папенъ не ос-
танало нищо. Само гра-
мадни купища отъ дърве-
та и желѣзо се търкаляли
по брѣга.

Папенъ нѣмалъ нито па-
ри, нито енергия за да за-
почне отново строежа на
другъ корабъ. Тайната на
строежа на неговия пара-
ходъ умрѣла заедно съ
него.

Превелъ Л. Паспалеевъ.

Гладната птичка.

Сипъ, сипъ, сипъ,
тихо пада бѣлъ снѣжецъ,
Чикъ, чикъ, чикъ,
се обажда сивъ врабецъ.

До прозорецътъ приближава
гледасъ погледъ милъ и благъ
За храница той решава
да се моли пакъ.

И детето щомъ съгледа
пожалениятъ му видъ,

птича трапеза бързо урежда
бързо, бързо за единъ мигъ.

И съ благодарностъ врабчето
му отвърща: „чикъ, чикъ,
чикъ“!

а снѣжецътъ отъ небето
продължава: „сипъ, сипъ,
сипъ!“

Анка Радева
уч. I-б класъ при II Шум. про-
гимназия „П. Воловъ“

Белмекенъ.

О, Белмекенъ, красиви,

Ти си тѣй високъ

Твойтъ мъгли сиви

мжно прозорливи

всѣватъ страхъ у насъ.

Всѣки пѣтникъ страненъ

кога те посети,

остава той омаянъ

отъ твоитъ висоти.

Когато хвърлимъ погледъ
отъ тебъ, гиганто старъ,
откриватъ се картини
отъ нашия земенъ рай.

О, Белмекенъ, красиви,

Ти си тѣй високъ

Твоитъ мъгли сиви

мжно прозорливи

всѣватъ страхъ у насъ.

Пенчо Ст. Пеневъ
уч. III-б кл. II Шум. прогимназия
„Панайотъ Воловъ“

Срещу Игнаждень.

(Съчинение)

Тихъ мракъ покри цѣло-
то село. Сгушено подъ
снѣга, то спотайваше дѣхъ.
Навсѣкжде бѣше тихо. Ме-
сечинката бавно плуваше
по небето. Звездичкитъ,
разпрѣснати с вѣтѣхъ а,
като малки детски очи-
ци. У дома бѣше тихо.
Насѣдали сме около трапе-
зата. Всички мълчахме. Ни-
кой не смѣеше да стане.
Баба бѣше ни казала, че
ако станемъ кокошкитъ ни
нѣма да седнатъ. На тра-
пезата бѣха сложени пост-
ни гостби. Мама прикади
трапезата. На срѣдата има-
ше пита съ забучена свѣщъ.
Татко дигна питата и каза:
„Догодина толкова високо
да е нашето жито“

Азъ прочетохъ молитва-
та и почнахме весело да се
хранимъ. Като се нахраних-
ме, сложихъ подъ възглав-
ницата първата хапка отъ
питата и житото, за да се
сбждне сънътъ ми.

Маринка Дѣлева
уч. отъ I класъ с. Осмаръ

Зима.

Всички весело посрѣщ-
нахме есеньта. Ето ненадей-
но дойде дѣдо Мразъ при-
насъ. Той покри навредъ
съ бѣла покривка, а про-
зорцитъ нашари съ хубави
цвѣтя. Навѣнъ малки дечи-
ца съ шейница въ ржича,
на парзалка отиватъ. Пра-
вятъ ледени парзалки. И съ
бузички червени все сж
весели и засмѣни.

Славка Вълчева уч. отъ IV отд.
с. Кривица, Шум. околия.

Зима.

Снѣгъ, снѣгъ, снѣгъ,
пада леко бѣлъ и мекъ,
Цѣлата земя покри,
и тя веселъ видъ доби.

Тичатъ радостни деца,
съ шейнички въ ржка.

Тѣхъ не плаши зимний мразъ,
весели сж въ този часъ.

Руска Янкова уч. отъ I-г кл.
въ II Шуменска прогимназия.

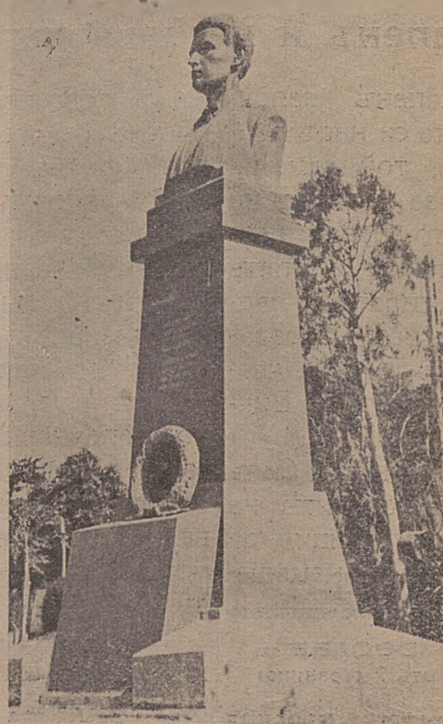
Първиятъ снѣгъ.

Тъменъ есененъ день.
Тежки сиви облаци забул-
ваха небето. Завалѣ дѣждъ.
Навѣнъ всичко изглеждаше
мрачно. Нѣкаква тиха тѣга
вѣеше отъ всичко.

Бѣхъ вече въ училище,
а дѣжда все валѣше. Вѣ-
търътъ бучеше страшно, бру-
леше клонитъ на дървета-
та и далечъ разпиляваше
пожълтѣлитъ листа.

По едно време чувамъ
радостни викове: „Снѣгъ,
снѣгъ вали!“ Бързо се за-
тичахъ къмъ прозореца.
Каква радостъ ме изпълни,
когато видѣхъ първитъ бѣ-
ли снѣжинки! Тѣ тичаха лу-
до, гонѣха се като бѣли
пеперудки и уморени пада-
ха на земята. Бързо, бързо
отсрещнитъ баири блѣсна-
ха застлани отъ първиятъ
снѣгъ. Радостта на всички
деца бѣше нестихваща. Но
изведнѣжъ срѣдъ голѣмата
радостъ сърдцето ми се сви
нѣкакъ болно. Сѣтихъ се,
че въ тоя мигъ хиляди бед-
ни хора стоятъ голи на сту-
да. Въ тѣхъ, първиятъ снѣгъ
извиква не радостъ, а
ужасъ.

Маргита Херувимова
ученичка IV отдѣление у-ще
„Д. Войниковъ“—Шуменъ

Паметника на П. Воловъ
въ Шуменъ.

Срещу Коледа.

Свободно съчинение

Мръква се. Луната е из-
грѣла голѣма и чиста.
Нощта е свѣтла като день.
Снѣжинкитъ в е с е л о
играятъ въ въздуха и тихо
покриватъ земята. Снѣга блѣ-
сти въ нощта като елмазъ.

Утре е Коледа. Всички
се радватъ на този великъ
тържественъ празникъ. Ед-
но особено настроение об-
хваща всѣка християнска
душа.

Въ кѣщи владѣе ра-
достъ и глъчка. Печката
весело бумти.
Меката ѝ равна топлина
се разнася навсѣкжде изъ
стаята. Чува се слабото
къкрене на котлето съ
кървавицата. Кандилцето
мѣждука предъ иконата и
слаба свѣтлина едва освѣ-
тява стаята. Всички сме на-
редени около печката и ча-
каме за вечеря.

Следъ малко сложихме
трапезата. Всички се наре-
дихме около нея. Ястията
бѣха постни, ала съ каква
сладостъ и охота ги ядохме!
Па и какво ли нѣмаше на
трапезата: бобъ, зеле, орѣ-
хи, ошавъ, жито, пита съ
запалена свѣщъ и др. Следъ
малко прикадихме съ та-

мянъ и прочетохме молит-
вата „Отче нашъ“. Стаята
ни се изпълни съ приятна
миризма.

Следъ вечерята всички
си легнахме. Селото заспа
подъ снѣга и всичко за-
глъхна. Отъ време на вре-
ме се чува кучешки лай.

Настѣпва полунощъ. Кам-
банниятъ звънъ весело се
разнася въ тихата нощъ и
известява на всички за раж-
дането на великия Младѣ-
нецъ. Ето, че следъ малко
дворътъ ни се изпълни съ
млади коледари.

Тѣ буйно запѣха:

„Богъ се роди, Коледо лъ,
Снощи вечеръ, по вечеря.

Станенине, господине,

Отъ Бога ти много здраве,

Колко звезди по небето,

толкозъ здраве въ тази

кѣща!“

Мама изслуша пѣсенъта
и имъ подари една кърпа
съ пари, кѣсче сланинка,
орѣхи, и др.

Така тѣ изредиха домъ
следъ домъ и честитѣха
„Рождество Хриново“.

Лиляна Борисова Ангелова
уч. отъ II класъ при прогимн.
Д-ръ П. Иеронъ с. Осмаръ.

Родната кѣща на Панайотъ Воловъ

Снѣженъ човѣкъ.

Презъ ваканцията се събрахме съ другарчета и направихме единъ снѣженъ човѣкъ въ нашия дворъ.

Вмѣсто шапка му сложихме една кошница, а вмѣсто очи — два вжлгана и носъ отъ морковъ.

Цѣлъ день се лѣзгахме и шомъ се мръкна, всички се разотидоха.

Татко го нѣмаше. Той се върна въ полунощ. Много се оплашилъ като го забелѣзалъ и дълго се страхувалъ да мине покрай него, но нѣмало що да прави. Решилъ се. Шомъ влѣзе въ кѣщи, уплашено запита:

— Бориславе, вий ли направихте този снѣженъ човѣкъ? Знаеш ли колко се уплашихъ!

Бориславъ Илиевъ ученикъ отъ III-то отд. с. Кривица, Шуменско.

Игнатовъ день.

Празнуването на този день е свързано съ единъ старъ обичай въ нашето село. Вечерта срещу Игнатовденъ се приготвя трапеза отъ постни гостби: бобъ, леща, компотъ отъ сушени плодове, варено жито, заради плодородието на ниви и градини. Виятъ се и сърми, за да снасятъ кокошките яйца и да се виятъ еиленца. Единъ топѣлъ хлѣбъ, една паничка съ просо, ечмикъ и орѣхи. Всички членове отъ семейството се нареждатъ около трапезата. Нѣкой отъ децата прочита молитвата „Татко нашъ“ и покадява съ тамянтъ. Бащата издига хлѣба и всички си отчупватъ по една хапка, натопяватъ я въ вареното жито, и я слагатъ въ паничката при ечмика. Всѣки си взема по два орѣха, които счупва на сурваки, за да си опита щастието. Следъ това почва вечерята. Трапезата тая нощъ не се вдига, за да не се вдигне плодородието отъ този домъ. На сутринта малките деца, като станатъ отъ леглото, почватъ да писукатъ като пиленца, като пѣтленца, квачатъ като квачки, докато ги посипятъ съ сушени плодове и орѣхи. Паничката съ просото и отчупенитѣ хапки се изсипва въ курника на кокошките. Сутринта се очаква ползникъ: какъвъ човѣкъ ще ни посети, добъръ, работливъ, или лошъ, мързеливъ и така ще върви работата на това семейство презъ цѣлата година. Пчеларитѣ — обикалятъ пчелитѣ си и по бръмченето имъ познаватъ дали ще дадатъ медъ презъ тая година.

Всичко това се върши за плодородието презъ годината, затова земеделцитѣ спазватъ този обичай.

написала: Киранка Върбанова
уч. III отд. у-ще „П. К. Яворовъ“ с. Злокученъ.

Тѣга по роденъ край.

(Съчинение)

Равна златна Добруджа. Слънцето сърдито печеше надъ поробената житница на България. Тихъ вѣтрецъ полюлѣваше златнитѣ класове като развѣлнувано море. Не се чуваше веселата жетварска пѣсенъ. Тежка неволя, черно робство разпери страшни криле надъ тая хубава земя. Господаритѣ изтезаваха много поробенитѣ. Заграбиха имъ земитѣ, опожариха имъ чифлицитѣ, затвориха училищата, поробиха народа. Тежъкъ, непоносимъ бѣше робскиятъ животъ.

Милка и нейнитѣ родители бѣха принудени да напустнатъ родното село въ Добруджа и да забѣгнатъ въ свободна България. Тукъ тѣ се настаняха въ единъ градъ. Добри хора ги подпомогнаха. Милкиниятъ баща се залови на работа. Тѣ заживѣха тихъ и спокоенъ животъ. Милка ходѣше въ българско училище, имаше добри другарки. Но въпрѣки всичко, нѣщо ги измѣчваше, нѣщо имъ тежеше на душата. Вечеръ, събрани

около топлата печка, Милка и родителитѣ ѝ, си спомняха за своето родно мѣсто. Колко хубаво бѣше тамъ. Сякашъ слънцето грѣеше тамъ по-топло, цвѣтята бѣха по-красиви и по-ароматни, птичките пѣеха по мелодични пѣсни. Тѣ тжгуваха за своето родно село, милѣха за схлупената си кѣщурка, за старото щъркелово гнѣздо, свито на клонестата круша. Всички тия мили спомени вълнуваха душата имъ. Горчиви сълзи се ронѣха отъ очитѣ имъ. Макаръ, че бѣха се настанали добре, даже по-добре, отколкото въ Добруджа, тѣ мечтаеха да видятъ свободенъ своя роденъ край и да се завърнатъ тамъ. Колко щастливи биха се чувствували тогава! Съ тѣгата по родния край и съ мечтата да се върнатъ следъ време пакъ тамъ, живѣеха тѣ въ свободна България.

Анка Н. Горанова

уч. отъ II „а“ класъ, II Шуменска народ. прогимназия „П. Воловъ“

Зима дойде.

Шомъ станахъ тая сутринъ, видѣхъ, че небето се е покрило съ тъмни облаци. Започна да вали снѣгъ. Като бѣли пеперуди снѣжинките се гонѣха и танцуваха изъ въздуха. Изморени отъ буйната игра тѣ падаха кротко долу на калната земя. Измиха нейното мръсно лице и постлаха върху ѝ своята чиста бѣла покривка. Настана тишина и покой надъ земята. Само куминитѣ кротко пушеха и издаваха присѣствитието на живи хора. И тази тишина легнала надъ изморената земя се нарушаваше само отъ граченото на вранитѣ и немирното църтене на палавитѣ врабчета.

Иванка Недѣлчева

уч. II кл. с. Д-ръ Стамболски.

Зима е вече.

Презъ нощта духа силенъ вѣтеръ. На сутринта времето омекна и завалѣ снѣгъ. Следъ малко всичко побѣлѣ. Дърветата се укичиха съ голѣми бѣли букети. Зима е вече. Навѣнъ нѣма никой. Врабченцата се изпокриха подъ стрѣхитѣ. Само кацналата на сгъжера сврака стои и мисли нѣщо — сигурно какъ ще прекара дългата зима. А снѣжинките падатъ, падатъ и покриватъ земята. Подъ тѣхъ се гушатъ и топятъ златнитѣ житни зрънца. Вѣтерътъ вѣе и имъ приказва за златната пролѣтъ и за топлото слънце.

Димо Хр. Мирчевъ

ученикъ отъ I класъ с. Осмаръ, Преславско.

Сърдце.

Сърдцето е единъ отъ най-важнитѣ органи на човѣшкото тѣло. То тупти непрекъснато отъ раждането на човѣка до неговата смъртъ. Безъ него ние не можемъ да живѣемъ. Сърдцето е много нѣжно устроено. То е мускуленъ органъ съ форма на конусъ — главенъ органъ на кръвообръщението. У човѣка сърдцето е голѣмо колкото юмрукъ и се намира между дветѣ крила на бѣлия дробъ. Кръвоноснитѣ сждове, които излизатъ отъ него, както и околната ципеста торбичка, перикардий, го поддържатъ въ грѣдната кухина. Сърдцето има четири отдѣления: надлѣжна преграда го дѣли на две половини, които не се сношаватъ помежду си; всѣка половина се дѣли на помалка горна частъ (ухо) и на по-голѣма долна частъ (камара) Ушитѣ и камаритѣ се сношаватъ помежду си — движението на кръвта става чрезъ свивания и разпускания на сърдцето (у здравъ възрастенъ човѣкъ 80 пѣти въ минута). Две вени донасятъ нечиста кръвъ отъ цѣлото тѣло въ дѣсното ухо, а четири вени донасятъ кръвъ отъ бѣлитѣ дробове въ лѣвото ухо; при свиването на ушитѣ, кръвта преминава въ камаритѣ, при чието пѣкъ свиване кръвта преминава въ артериитѣ, именно — отъ дѣсната камара въ бѣлодробната артерия, а отъ лѣвата камара — въ аортата. Отъ бѣлодробната артерия кръвта отива въ бѣлитѣ дробове, дето се пречиства и се връща после

въ лѣвото ухо. Чрезъ аортата, пѣкъ пречистената кръвъ се разнася по цѣлото тѣло и доставя хранителни вещества и кислородъ на всички клетки. Нечистата кръвъ чрезъ дветѣ вени се отнася въ дѣсното ухо. Това движение се повтаря непрекъснато.

Въпрѣки, че сърдцето е обвито съ околосърдечна ципа, то често заболява и отъ най-малки повреди. При усилената умствена работа, умора и силни преживявания, при употреба на спиртни пития и тютюнъ сърдцето усилва трептенията си.

Заседналиятъ животъ се отразява сѣщо лошо на сърдцето. Хора, които прекарватъ голѣма частъ отъ живота си въ фабрики, мини, въ кръчми и други заведения, въ които въздухътъ не може да бѣде достатъчно чистъ, страдатъ отъ болестта анемия. Анемията е болестъ, при която кръвта остава бедна откъмъ червени кръвни тѣлца. Тѣзи, които боледуватъ отъ тая болестъ сѣ бледи, слаби и предразположени къмъ разни заболявания. Болестта се лѣкува, когато болниятъ се храни добре и прави редовно гимнастика.

При заседналъ животъ и прѣкомѣрно хранене, нѣкои възрастни хора заболяватъ отъ болестта, затлѣстване на сърдцето. Пияницитѣ страдатъ отъ разширение на сърдцето. Тая болестъ може да се яви и като последица отъ нѣкоя тежка заразителна болестъ. Тия две заболявания често водятъ къмъ в н е з а п н а смъртъ. Преумората при каквато и да е физическа работа, а сѣщо усиленитѣ прекалени спортни игри се отразяватъ вредни на сърдцето. Отъ честитѣ напрежения то свиква да тупти бързо и се появява болестта сърдцебиене. Сърдцето се поврежда още следъ нѣкоя тежка заразителна болестъ, като дифтеритъ, скарлатина и др.

Виждаме, че сърдцето е много нѣженъ органъ и често заболява. Спре ли да работи то, настава край на човѣшкия животъ. То е центъра, мотора на човѣшкия организъмъ, затова трѣбва много да го пазимъ, още преди то да е заболѣло. Статистиката показва, че хората умиратъ най-много отъ сърдечни болести освенъ поменатитѣ по-горе, други сж:

Миюкардитъ — заболѣване на сърдечния мускулъ, Порокъ на сърдцето — заболяване на клапитѣ на сърдцето,

Ангина пекторисъ, известна подъ името „грѣдна жаба“ — заболяване на сърдечния мускулъ или на кръвоноснитѣ му сждове, вследствие на което болниятъ чувствува много сил-

Хроника.

На 19 т. м., 8¹/₂ часа веч., въ салона на Читалище „Арх. Михаилъ“ ще се представи оперетата „Божиятъ дѣлъ“ подготвена отъ ученички при II. Шум. народна прогимназия „П. Воловъ“ подъ ръководство на учителя Здравко Стояновъ. Сжщата оперета ще бѣде представена на 21-й сл. об. и на 23 т. м. сл. об. за участитѣ въ града.

Ученицитѣ: Ив.

Ив. Кънева, Маринка Дѣлева, Лиляна Б. Ангелова (Осмаръ) и Киранка Върбанова (Злокученъ) сж направили много хубави описания на празнични обичаи.

Скоро ще се разнискатъ изъ кѣщитѣ медени питки.

Знаете ли кога?

Който даде най-хубавото и пълно описание на обичаитѣ и вѣрванията за този день, ще получи подарѣкъ книгата-Невижданъ врагъ отъ Ст. Чилингировъ.

Ринчо-Минчо

Д. Симеоновъ,

преданиятъ касиеръ на д-во „Бъл. Старина“, е получилъ вече първитѣ суми събрани отъ ученицитѣ.

Ученицитѣ отъ

първон. у-ща въ града изнесоха на първия день на Коледа Елха въ полза на фонда „Постройка трапезария“, който е нарастналъ къмъ 35,000 лв.

ни болки въ областта на сърдцето — болестъ много опасна за живота;

Перикардитъ — възпаление на околосърдечната ципа;

Ендокардитъ — възпаление на вътрешната обвивка на сърдцето;

И отъ много други болести може да заболѣе сърдцето. Ето защо трѣбва да полагаме голѣми грижи за да го запазимъ здраво.

Анка Н. Горанова, у-ка II-а класъ II прогим. „П. Воловъ“.

Родният ми край.

Съ каква тжга си спомнямъ за него!

Той е разположенъ въ въ една отъ диплитѣ на величественитѣ Осоговски планини, пълненъ съ чистъ въздухъ и птичи пѣсни. Тамъ слънцето грѣе по силно, птичкитѣ пѣятъ по сладко, тревата е по-зелена, небето е по-синьо. Край него протича мжтната Струма, съ толкова красиви брѣгове! Пълненъ съ овошки и златни жита, привлича всички.

Той е красивиятъ градъ Кюстендилъ, сръдновѣковниятъ Константиновъ-градъ, древниятъ—Пауталия. Надвисналъ надъ него „Хисарлъкътъ“, като че ли го пази отъ бури, вѣтрове, а сжщевременно го украсява съ гигантски борове и красива гледка.

Когато и да отидешъ, тамъ е винаги хубаво: пролѣтно време, когато всички дървеса се обсипятъ съ нѣжни цвѣтове не може да не кажешъ, че гледката е пленителна! Презъ лѣтото, той потъва въ разкошна зеленина. Презъ есенъта всѣко дърво ти предлага

сочнитѣ си плодове; а презъ зимата, когато навсѣкжде падне снѣгъ, „Хисарлъкътъ“ е неизказано красивъ, всѣки бсръ изглежда като окичена елха на Рождество.

О, колко хубавъ е родниятъ ми край!

Той се посещава отъ много любители на красотата. Посещава се сжщо и отъ много страдащи, които намиратъ изцѣление въ лѣковититѣ му минерални води. Само азъ нѣмамъ щастието да живѣя и прекарамъ поне детскитѣ си години тамъ!

Колко голѣма е тжгата ми по хубавия роденъ край!

Като си мисля постоянно за моето родно мѣсто, идва ми на умъ стихотворението на нашия народенъ поетъ Иванъ Вазовъ:

„Гдето ази и да ида,
все се иска менъ,
пакъ мѣстото си да виде,
дето съмъ роденъ!
Всичко тамъ е мило мене,
нѣма день и часъ,
зарадъ него съ наслаждение
да не мисля азъ!“...

Здравка Ил. Бадева
уч. II-а кл. II пр. „П. Воловъ“

Бъдни вечеръ.

(Св. съчинение)

Колко е хубаво на бъдни вечеръ! Навънъ свири вѣтъръ, студъ и хала. Небето сипе бѣли парцали по двора, а въ кѣщи, въ огнището, свѣтналъ буенъ огънь — гори дебелъ пънъ бъдникъ. Рой искрици хвърчатъ и се изгубватъ изъ комина.

На огнището котле съ ошавъ, къкрятъ гърнетата съ бобъ и леща, шуми тенжерата съ кисело зеле.

Ето мама сложи софрата; нареди паницитѣ съ бобъ, леща, зеле, круши, ябълки, орѣхи, жито и хлѣбъ на които е забодена голѣма свѣщъ.

Взема дѣдо кандилницата и захваща да кади. Една приятна миризма изпълва стаята. Всички, наставали на крака, чакаме дорде се изчете молитвата и се освети трепезата.

После насѣдваме около софрата. Дѣдо разчупи питата и вечерята се захвана. Когато се свърши вечерята, нареждаме се около дѣда край огнището и слушаме чудната му приказка за оная омайна нощъ, когато далечъ задъ Ливанскитѣ планини се е родилъ Исусъ Христосъ — Спасителя на човѣчеството, за малката пещера, огрѣяна отъ силносвѣтещата звезда, която е показвала пѣтя на мждрецитѣ, за ангелитѣ, които пѣли хвалебни пѣсни на Бога. Още не свършилъ, ето коледаритѣ нахлѣтватъ въ кѣщи и запѣватъ:

Богъ се роди, Коладе-ле,

снощи вечеръ по вечеря. Станенине, Господине, тебе пѣемъ, Бога славимъ, отъ Бога ти много здраве.

Едни пѣятъ, други благославятъ, а трети викатъ: аминъ!... Мама имъ даде по единъ пошъ, паница орѣхи, единъ кравай, а тѣ пакъ запѣха:

Пълна кѣща-пъленъ кошъ мѣтай, моме, шаренъ пошъ и кравая дай превитъ празникъ Божи да ѝ честитъ!

Написала; Иванка Иванова
Кънева, у-ка отъ III кл.
с. Осмаръ, Преславско
„Д-ръ П. Беронъ“

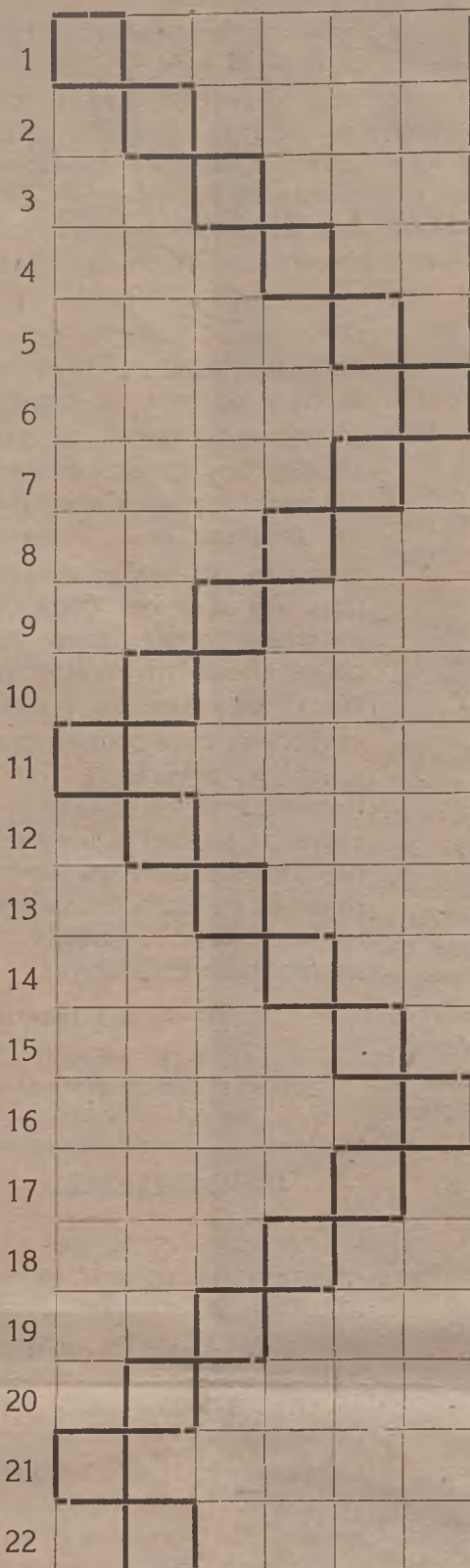
Срещу нова година.

(Съчинение)

Вечеръ срещу нова година. Улицата е засипана съ снѣгъ. Блестятъ голѣмитѣ електрически лампи. Минувачитѣ на голѣмия градъ се разминаватъ съ подаръци въ ржце. Всички сж съ радостни лица. Бързатъ да се прибератъ при топлата печка.

Подъ единъ електрически стълбъ зъзне едно дрипаво момиченце съ кошничка лимони въ ржце. То бѣше сираче. Има болна майка и две малки братчета. Тѣ живѣятъ въ голѣма беднотия. За тая вечеръ нѣматъ нито трохица хлѣбъ. То продава лимони за да се прехранватъ. Подканва минувачитѣ съ ясни си и треперливъ гласъ.

РЕБУСЪ

Рѣка въ Шуменска областъ.

Голѣмъ градъ въ Русия.

Име на еврейски водачъ.

Градъ въ западна Бѣлгария.

Красивъ градъ въ Италия.

Пристанищенъ градъ въ Бѣлгария.

Градъ въ Македония, свързанъ съ името на Крали Марко.

Име на бѣлгарски царъ отъ първото бѣлгарско царство.

Село въ Осмарска община.

Музикаленъ инструментъ.

Монголско племе.

Голѣмъ градъ въ Англия.

Бѣлгарски народенъ възродителъ.

Пристанище на р. Дунавъ въ Бѣлгария.

Английско владение.

Мжжко име.

Връхъ на Пиринъ.

Планина въ Бѣлгария.

Царъ отъ второто Бѣлгарско царство.

Връхъ на Рила.

Градъ въ южна Бѣлгария.

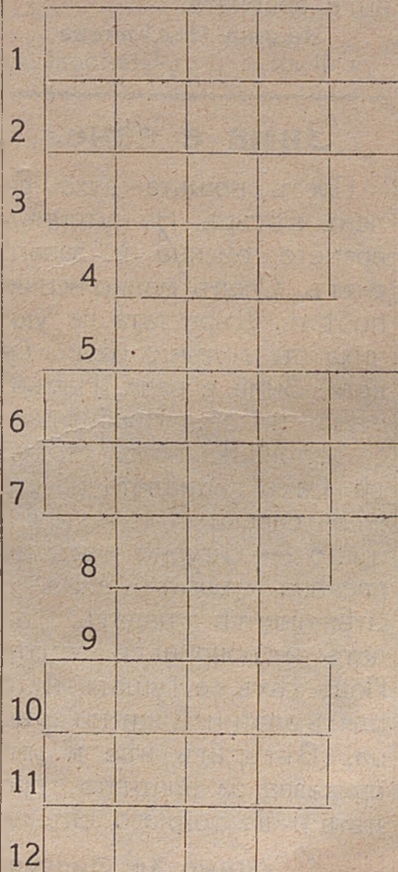
Име на великъ Бѣлгарски царъ.

Отъ горе до долу въ надебеленитѣ квадратчета да се чете мисълъ.

Задава: Димо Христовъ, уч. отъ I класъ при Осмарската прогимназия „Д-ръ П. Беронъ“.

РЕБУСЪ

13

1. Полезно растение

2. Домашно животно

3. Рѣка въ Сибиръ

4. Плодъ отъ Гърция.

5. Възклицание.

6. Металъ.

7. Наименование.

8. Звукоподражение.

9. Турист. сигналъ

10. Столица въ Европа.

11. Бодливо растение.

12. Монета.

13. Отвесно-народенъ будителъ.

задава: Христинка Стойчева II в кл. II прогимназия „П. Воловъ“ гр. Шуменъ.